

sražen k vozu jedoucí elektrické dráhy tak, by se stal překážkou v další jeho jízdě, nebo by se svým povozem, když s kolejí elektrické dráhy uhnul na pravo tak, že elektrická kolej byla volná, zastavil a počkal, až elektrická dráha přejede. Žádné z těchto svých povinností žalobce neučinil zadost a jest proto v tomto případě splašení koní žalobcových náhodou, za kterou žalovaní neodpovídají a musí proto její následky žalobce nésti sám, jak správně uznal již soud odvolací.

Čís. 10174.

Složení na soudě podle § 1425 obč. zák.

Překážka, pro niž nelze dluh zaplatiti nebo jinak splniti, musí býti na straně věřitele. Ten, kdo nabyv zastavené nemovitosti, převzal knihovní pohledávku k vlastnímu zaplacení, nemůže odpírati její zaplacení proto, že si na ni činí nároky třetí osoba, uplatňující nárok ze zcela jiného právního důvodu.

(Rozh. ze dne 26. září 1930, Rv I 1783/29.)

Žalobci, koupivše od Richarda S-a dům, převzali na srážku z kupní ceny pohledávku, zajištěnou ve prospěch žalované. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se žalobci na žalované výmazu pohledávky, odůvodňující to tím, že složili pohledávku na soudě, ježto si na ni činila nárok nejen žalovaná, nýbrž i Richard S., žádaje na žalobcích, by započtli spornou částku na zástavní dluh nedoplatku kupní ceny. *Procesní soud první stolice* žalobu zamítl. *Důvody*: Podle zákona (§ 1425 obč. zák.) může býti dluh složen na soudě, je-li věřitel neznámý nebo z jiných důležitých důvodů. Podle literatury (Ehrenzweig, *Systém* § 347, Krasnopolski, *Obligationenrecht* § 60, Hasenöhl str. 487) musí všechny důvody směrodatné pro složení se zakládati v osobě věřitele. O tom, že je věřitel neznámý, nemůže býti řeči. Neboť hypotekární věřitel zajištěné pohledávky jest zřejmý z pozemkové knihy a netvrdí se vůbec, že pohledávka jest zatížena přednostními zástavními právy nebo zákazem. Rovněž se netvrdí, že pobyt věřitele jest neznámý. Tvzení žalobců směřují právě jen k tomu, že třetí osoba, dřívější vlastník nemovitosti, Richard S., tvrdí, že se své strany má nároky proti hypotekární věřitelce. Tato případná práva S-ova nedotýkají se povinností žalobců jako hypotekárních dlužníků. Složení sloužilo tu jen zájmům třetí osoby, bylo by tudíž nepřípustné (rozh. ze dne 3. ledna 1911, *Slg.* XIV 5313) a není právě tak dostatečným důvodem ke složení, jako nemůže býti pro žalobce jakožto hypotekární dlužníky zákaz placení třetí osoby, jež přichází v úvahu jakožto případný osobní dlužník (viz rozh. z 5. 6. 17 *Z. Bl.* 1917:43). *Odvolací soud* napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, opřené jen o dovolací důvod právní mylnosti (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), se neprávem obírá otázkou důvěry ve stav veřejné pozemkové knihy. Ta nemá se souzeným případem nic činiti, neboť nejde tu o to, zda ve prospěch nabyvatelů nemovitosti, domáhajících se knihovního zápisu v důvěře v knihovní stav, neznajících odchylný právní stav, platí knihovní stav v době nabytí za správný a úplný, nýbrž jde o to, zda žalobci mohou zaplacení knihovní pohledávky, již, nabyvše zastavené nemovitosti, převzali k vlastnímu zaplacení, odepíratí proto, že si třetí osoba — v souzeném případě prodávatel nemovitosti v rozporu s ujednáním o zaplacení kupní ceny — na zástavní pohledávku činí nároky a zda proto směli nebo musili dluh složit na soudě. Nižší soudy uznaly správně, že tu není podmínek pro složení dluhu na soudě podle § 1425 obč. zák. Není tu žádné ze zvláštních podmínek tam výslovně vypočtených a žádný »z jinakých důležitých důvodů« tam povšechně naznačených. Dovolatelé spatřují takový důležitý důvod neprávem v tom, že i prodávatel na nich žádal zaplacení. Dovolatelé byli knihovními dlužníky zástavního dluhu převzatého k plnění. Že vystupoval jako zástavní věřitel někdo jiný než původní knihovní věřitel, totiž žalovaná, žalobci sami netvrdí. Ani prodávatel to nečinil, nýbrž žádal, by sporná částka byla započítána na zástavní dluh jen jaksi jako nedoplatek kupní ceny, tedy přiváděl k platnosti nárok zcela jiného právního důvodu. Mimo to plyne z povahy zvláštních důvodů pro složení na soudě vypočtených v § 1425 a z ostatních ustanovení, podle nichž lze dluh složit na soudě (na příklad §§ 234, 276, 348, 390, 455, 471, 890, 1428 obč. zák., čl. 202 druhý odstavec obch. zák., § 36 směn. zák. a jiné), že překážka, pro niž nelze dluh zaplatiti nebo jinak plniti, vždy musí býti na straně věřitelově. Právě tento předpoklad ospravedlňuje, že zákon dlužníku poskytuje možnost, by se složením na soudě zbavil dluhu i s povinností platiti úroky, vedlejších závazků zajišťovacích a obavy, že bude musiti platiti po druhé, vylučuje však také, by bez něho na věřiteli, u něhož se nevyškly překážky plnění, bylo žádáno, by přes to, že u něho není překážek pro řádné zaplacení, nepohledával své plné uspokojení podle zákona ze zastavené věci, nýbrž by se ho domáhal po případě ve sporu s nemajetným nebo s neznámým osobním dlužníkem. Ze skutkového děje, jak plyne z nenapadených výsledků řízení, není v souzeném případě u žalované zákonem předpokládané překážky, by jí žalobci dluh nezaplatili, žalobci nebyli proto oprávněni dluh složit na soudě a nižší soudy jejich žalobu zamítly právem.

Čís. 10175.

Pojišťovací smlouva.

V tom, že pojistník po doručení pojistky zaplatil premii, jest spatřovati schválení pojistky, i když se uchylovala od pojišťovacího návrhu. Lhostejno, že pojistník pojistku napotom po delší době pozastavil.